

VÄLIMERKIT

LOPETUSMERKIT, KAKSOIS- JA
PUOLIPISTE, PILKKU

PISTE, KYSYMYSMERKKI JA HUUTOMERKKI

- Ne ovat virkkeen **lopetusmerkkejä**, jotka kertovat, milloin virke loppuu.
- Jos päälause on **toteava**, lopetusmerkki on **piste**.

Minua väsyttää. Minua väsyttää, koska valvoin eilen myöhään.

- Jos PL on **kysyvä**, eli se sisältää kys.sanan tai *-ko/-kö*, lopetusmerkki on **kysymysmerkki**.

Milloin koulupäivä alkaa? Alkaako koulupäivä kahdeksalta, kun olen A-ryhmässä?

- Jos ilmaistaan tilannetta, jossa reagoidaan **huudahduksella** tai jossa halutaan **käskää**, lopetusmerkki on **huutomerkki**.

Lopeta, en jaksa kuunnella! (Käskevä PL + SL) *Auts, sattuu! Vau!* (Huudahdukset)

KAKSOISPISTE

- Käytetään **suoran lainauksen, luettelon, edeltävää lausetta täydentävän selityksen** sekä **numeron tai lyhenteen taivutuspäätteen** edellä.

Masi sanoo: "Sataa lujaa."

Eläintarhassa on erilaisia eläimiä: muun muassa leijonia, antiloopeja ja gnuita.

Ihanaa, kun ei ole kiire: saan levätä rauhassa.

Piste olisi liian raskas, koska lauseet liittyvät oleellisesti toisiinsa: jälkimmäinen selittää edellistä lausetta.

Istumapaikkoja oli 25:lle. Kävin YTHS:llä.

PUOLIPISTE

- Voi käyttää silloin, kun piste tuntuu liian vahvalta. Käsittelee **saman asian eri puolia**.
- Muista 2 asiaa:
 - 1. Lauseiden tasapaino** = Puolipisteen molemmin puolin täytyy olla yhtä painava lause.
 - 2. Tarkista, että myös piste sopisi** lauserakenteiden puolesta puolipisteen tilalle.
- *Haluaisin syödä pitsaa; toisaalta minun tekee mieli kebabia.*

PILKKU (KIRJOITA VIHKOON!)

1. PL:n + SL:n väliin tulee AINA pilkku. *Itken, koska kaaduin.*

2. Kahden PL:n väliin

a) tulee pilkku, jos lauseilla ei ole **yhteistä osaa**.

Itken kaaduttuani, ja sinä säikähdät.

b) Ei tule pilkkua, jos niillä on **yhteinen osa** ja niiden välissä on **rinnastuskonjunktio**.

Aamuisin haukottelen paljon ja pikkuväli on pirteä.

3. Kahden SL:n väliin

a) tulee pilkku, jos niiden välissä on **alistuskonj.**, **relatiivipron.** tai **relatiivisana**.

*Minua harmittaa, kun en pääse juhliin, **jotka** järjestetään huomenna. (PL + SL + SL, välissä relatiivisana)*

b) ei tule pilkkua, jos niiden välissä on **rinnastuskonjunktio**.

*Minua harmittaa, kun joudun jäämään kotiin **ja** kun olen kotona yksin.*

4. Pilkku sitaateissa

"Täällä sataa", totesi äiti.

"Sataako täällä?"_ äiti kysyi.

"Oho, sataa!"_ huudahti äiti.

5. Pilkku luettelossa

Mukana olivat Tupu, Hupu, Lupu ja Aku.

6. Pilkku erottaa irrallisen lisäyksen.

*Roope Ankka, Akun rikas mutta pihi setä,
oli myös mukana.*